

FVB-congres

State of the Art 2023

De vele facetten van een schitterend vakgebied

zaterdag 25 maart 2023

Locatie: Hogeschool Leiden

De vele facetten van een schitterend vakgebied

In het afgelopen decennium is de vaktherapie als vakgebied bezig met een enorme inhoudelijke en strategische ontwikkeling. Cliënten, maar ook aanpalende disciplines waarderen onze bijdrage in hoge mate en onze positie in het zorglandschap wordt op veel plekken steeds steviger en duidelijker. Vaktherapeutische interventies doen ertoe! Tegelijkertijd blijft het noodzakelijk om de vaktherapeutische interventies te onderbouwen met wetenschappelijk onderzoek. Vooral omdat we als vaktherapeuten professioneel stevig verankerd willen staan op basis van bewezen effecten. Dus vanuit onze eigen intrinsieke motivatie om kwalitatief goede, reguliere zorg te leveren. En daarnaast natuurlijk omdat de overheid, het Zorginstituut Nederland en verzekeraars deze onderbouwing van ons vragen. Dit is ook terug te zien in het feit dat er steeds vaker onderzoek gedaan wordt naar de vaktherapeutische effecten en de werkingsmechanismen van vaktherapie. Tot op het hoogste wetenschappelijke niveau, zoals blijkt uit de vele promotieonderzoeken binnen de vaktherapie in de afgelopen 10 jaar.

In 2018 stond het FVB Congres in het teken van werkingsmechanismen van de vaktherapeutische interventies. We namen onszelf positief kritisch onder de loop: 'Vaktherapie werkt. Hoe dan?'

Helaas kon het congres in 2021 niet doorgaan door de coronapandemie. Maar dat congres van 2018 was de opmaat naar het congres van vandaag: een congres waarin we de werkwijzen binnen de vaktherapie bij bepaalde stoornissen, doelgroepen en deelgebieden aan elkaar presenteren. Dit wordt onderbouwd met de op dit moment (anno 2023) best beschikbare kennis vanuit praktijk en (lopend) onderzoek. In dit congres worden veel workshops door duo's van verschillende disciplines gegeven: een mooi voorbeeld van samenwerking binnen de vaktherapie!

Het gehele congres staat dus in het teken van de integratie van wetenschap en praktijk. Hoe deze elkaar kunnen ondersteunen en bekrachtigen, maar ook hoe deze zich op een realistische manier tot elkaar kunnen verhouden. Daarbij wetende hoe ingewikkeld het soms is om een dergelijk veelkleurig, ervaringsgericht vakgebied van 'harde' wetenschappelijke evidentie te voorzien.

Bovenal worden we gezamenlijk door één ding gedreven, zowel in onderzoek als in praktijk: de vele facetten van ons schitterend vakgebied!

Namens de congrescommissie wens ik iedereen een inspirerend congres toe met nieuwe kennis en mooie ontmoetingen.

Veel plezier!

Met hartelijke groet,

Martin Hoogvliet

Voorzitter congrescommissie FVB Congres 2023

Programma

09.30 uur Inloop en ontvangst met koffie/thee

10.00 uur Start ochtendprogramma met:

- Opening door dagvoorzitter
- Welkomstwoord door Erik Baars, Hogeschool Leiden
- Keynote lecture 'Vaktherapie en het Evidence Beest - Hoe bewijs je jouw waarde?' door Anne Marsman, psycholoog en hoofdredacteur Traumanet.nl
- Vaktherapie-prijs: pitches door de drie genomineerden
- Afsluiting van het ochtendprogramma door de dagvoorzitter

12.15 uur Lunch en mogelijkheid te stemmen voor de Vaktherapie-prijs

13.00 uur Start middagprogramma met de **eerste workshopronde**

14.30 uur Pauze/wisselen van ruimte

14.45 uur **Tweede workshopronde**

16.15 uur Einde workshops en terug naar de zaal met als afsluiting:

- Terugblik op de workshops en de dag
- Uitreiking Vaktherapie-prijs
- Afsluiting door de dagvoorzitter

17.15 uur Gelegenheid tot napraten met een drankje en hapje

18.00 uur Einde

KEYNOTE LECTURE

Door Anne Marsman,
psycholoog en hoofdredacteur Traumanet.nl

Vaktherapie en het Evidence Beest

Hoe bewijs je jouw waarde?

Vaktherapie gaat bij uitstek over doen, voelen en ervaren. Over een non-verbale ingang vinden om te werken aan thema's als vertrouwen, grenzen en veiligheid, maar ook aan zaken als trauma, verlies en betekenisgeving. Vaktherapie gaat over bewustwording en inzichten opdoen, niet alleen met je hoofd, maar juist ook met je lijf. Al doende leren, en aan den lijve ervaren, qua vorm en uitvoering steeds opnieuw afgestemd op de mens en zijn of haar behoeften en unieke verhaal.

De vaktherapeut heeft, net als haar collega's uit andere disciplines, te opereren in een systeem dat verlangt naar wetenschappelijke onderbouwing en bewijs voor effectiviteit. Daar zijn goede argumenten voor, maar de realiteit schuurt nog wel eens met een systeem dat uitgaat van maakbaarheid en gemiddelde personen. Als niet het protocol maar het proces je leidraad is, en je 'succes' zich moeilijk laat vatten in gevalideerde uitkomstmaten, hoe bewijs je dan jouw waarde? Tijd voor een reflectie!

VAKTHERAPIE-PRIJS 2023

Met de vaktherapie-prijs willen we als FVB bepaalde initiatieven of plannen waarderen die bijdragen aan het op de kaart zetten van vaktherapie. De prijs wordt elke twee jaar uitgereikt. De prijs bestaat uit een geldbedrag van € 1.000,- om het idee, plan, project of de aanpak (verder) uit te voeren en daarnaast uit het kunnen inzetten van 25 uur aan expertise of helpende handen voor de uitvoering.

Het thema dit jaar is Samenwerking. Samenwerking is van belang om vaktherapie verder te brengen. Door samen te werken kun je verder komen. Je gaat voor een gezamenlijk resultaat, zet je eigen kwaliteiten in, benut die van de ander en vindt een evenwicht tussen eigen belang en het belang van de samenwerkingspartner.

De jury bestaat in 2023 uit juryvoorzitter Pauline Zwart (voormalig voorzitter FVB-bestuur), Esther Koster (winnaar Vaktherapie-prijs 2018), Erik Verbart en Monique Wilmer (beiden namens de Cliënten Adviesraad Vaktherapie) en Flip Looyen (beeldend therapeut en kunstvakdocent aan de Hogeschool Utrecht). De jury heeft de binnengekomen inzendingen beoordeeld aan de hand van een aantal criteria en heeft uiteindelijk 3 inzendingen genomineerd.

De 3 genomineerden pitchten tijdens het congres hun inzending. Waarom moet hun idee winnen? En waar gaan ze de prijs voor inzetten? De deelnemers aan het congres kunnen stemmen en bepalen zo de winnaar van de Vaktherapie-prijs 2023.

Meer weten over de Vaktherapie-prijs? Kijk dan op fvb.vaktherapie.nl/vaktherapie-prijs

's Middags kun je kiezen uit 19 workshops (en lezingen) verdeeld over 2 rondes. Elke ronde kun je aan één workshop deelnemen. Sommige workshops worden zowel in ronde 1 als 2 gegeven.

WORKSHOPRONDE 1

1.A

Laat een gezonde leefstijl voor je werken

Verbetering van dag-/nachtritme, ontspanning, beweging en sociale interactie voor het behandelen en voorkomen van klachten

Door Jeroen Deenik en Claudia Theunisz

> deze workshop wordt ook in ronde 2 gehouden

1.B

Generieke module Vaktherapie (GMVT) en het transdiagnostisch perspectief: wat kunnen we ermee?

Door Patric Driessen en Lenette Raaijmakers

> deze lezing wordt ook in ronde 2 gehouden

1.C

Help mijn Word-document is leeg!

Hoe verwoord ik mijn therapie, project of onderzoek?

Door Evelien Joosten en Hans Wouters

1.D

Movement Matters

Hoe de beweging in vaktherapie dissociatie zichtbaar, voelbaar, hoorbaar én werkbaar maakt vanuit een neurowetenschappelijk perspectief

Door Inge Oosterveld en Ingrid Péntzes

1.E

Hoogbegaafdheid in de praktijk

Van verwachting naar ervaring

Door Jolida van der Linden en Jeroen Ward

> deze workshop wordt ook in ronde 2 gehouden

1.F

Neurosequentiële Model van Therapie (NMT)

Door Marleen Damink Goossen en Roland Verdouw

1.G

Psychomotorische Systeemtherapie (PMST)

Door Gerald Riedstra en Marigje Schaap

> deze workshop wordt ook in ronde 2 gehouden

1.H

VR Health Experience

De digitale therapieruimte voor de vaktherapeut

Door Suzanne Haeyen , Joep Kolijn en Nathalie Jans

> deze workshop wordt ook in ronde 2 gehouden

1.I

Zorg voor de Allerkleinsten

De rol van vaktherapie binnen de neonatologie

Door Janneke Oldengarm en Anne-Greet Ravensbergen

> deze workshop wordt ook in ronde 2 gehouden

1.J

De morele houding in vaktherapie

Door Stèphanie van der Corput en Wouter Jaspar

> deze workshop wordt ook in ronde 2 gehouden

WORKSHOPRONDE 2

2.A

Hoogbegaafde kinderen in de behandelkamer: wat betekent dit voor de vaktherapeut

Door Meike Nieuwland-Schreiber en Sifra Bastmeijer

> over dit thema is ook in ronde 1 een workshop

2.B

VR Health Experience

De digitale therapieruimte voor de vaktherapeut

Door Suzanne Haeyen , Joep Kolijn en Nathalie Jans

> deze workshop wordt ook in ronde 1 gehouden

2.C

Vaktherapie voor vluchtelingen (lezing)

De rol van het FVB-Kennisnetwerk

Door Esther Koster en Renny Polstra

2.D

Zorg voor de Allerkleinsten

De rol van vaktherapie binnen de neonatologie

Door Janneke Oldengarm en Anne-Greet Ravensbergen

> deze workshop wordt ook in ronde 1 gehouden

2.E

Van confusie naar compositie

De 'state of art' in dans- en dramatherapie voor mensen met een persoonlijkheidsstoornis

Door Emilia de Gruijter en Simone Kleinlooh

2.F

De morele houding in vaktherapie

Door Stèphanie van der Corput en Wouter Jaspar

> deze workshop wordt ook in ronde 1 gehouden

2.G

Psychomotorische Systeemtherapie (PMST)

Door Gerald Riedstra en Marigje Schaap

> deze workshop wordt ook in ronde 1 gehouden

2.H

Generieke module Vaktherapie (GMVT) en het transdiagnostisch perspectief: wat kunnen we ermee?

Door Patric Driessen en Lenette Raaijmakers

> deze lezing wordt ook in ronde 2 gehouden

2.I

Laat een gezonde leefstijl voor je werken

Verbetering van dag-/nachtritme, ontspanning, beweging en sociale interactie voor het behandelen en voorkomen van klachten

Door Jeroen Deenik en Claudia Theunisz

> deze workshop wordt ook in ronde 1 gehouden

Meer over de workshops

1.A + 2.I

Laat een gezonde leefstijl voor je werken

Verbetering van dag/nachtritme, ontspanning, draagkracht, beweging en sociale interactie voor het behandelen en voorkomen van klachten.

Door Jeroen Deenik en Claudia Theunisz

Een gezonde leefstijl vermindert lichamelijke en psychische klachten en vergroot de kwaliteit van leven. Cliënten kunnen door leefstijlveranderingen zelf, als aanvulling op de reguliere behandeling, een actieve bijdrage leveren aan hun herstel. Voor elk mens kan het uitdagend zijn om gezonde voornemens waar te maken, maar zeker als je (psychisch) niet lekker in je vel zit. Het is zelfs zo dat het vermogen en de positieve wil van cliënten niet genoeg is om de leefstijl te verbeteren. De praktijk wijst uit dat enkel de attitude verhogen, motiveren tot een gezonde leefstijl en het faciliteren tot weinig gedragsverandering leidt. Er is dus meer nodig! In deze workshop willen we je bijscholen in wat er wetenschappelijk bekend is, met voorbeelden uit de praktijk. We gaan daarnaast praktisch aan de slag met werkvormen om een gezonde leefstijl bij cliënten te verbeteren, zodat jouw kunde en positieve houding straks het verschil kan maken.

Jeroen Deenik, onderzoeker, gezondheidspsycholoog, epidemioloog, GGZ Centraal en de Universiteit Maastricht, theses begeleider aan de master PMT,

Windesheim te Zwolle. In lijn met zijn promotie in 2019 focust Jeroen zich op beweging en het ontwikkelen, evalueren en implementeren van leefstijlinterventies voor mensen met een psychiatrische aandoening.

Claudia Theunisz, eigenaar praktijk ZONZIJN voor psychomotorische (kinder-, jeugd- en systemische) therapie,

docent aan de post hbo-opleiding voor psychomotorische kindertherapie (vakken sensomotoriek en systemisch denken en werken), embodiment trainer, yogadocent en master PMT-student.

1.B + 2.H

Generieke module Vaktherapie (GMVT) en het transdiagnostisch perspectief: wat kunnen we ermee? (lezing)

Door Patric Driessen en Lenette Raaijmakers

Cliënten, zorgverzekeraars en behandelaars hebben behoefte aan inzicht hoe een vaktherapeut werkt, met welke problemen of doelstellingen ze een vaktherapeut kunnen opzoeken en wat het resultaat van een vaktherapeutische behandeling kan zijn. Hiervoor is onder andere de kwaliteitsstandaard Generieke module Vaktherapie (GMVT) (GGZ Standaarden, 2017) ontwikkeld. Het is een belangrijke bouwsteen die kan worden ingevoerd in diverse zorgstandaarden voor psychische stoornissen. In de GMVT zijn de transdiagnostische factoren (TDF) geïntroduceerd. Hiermee is het voor vaktherapeuten van verschillende disciplines, cliënten en anderen behandelaars mogelijk vanuit een transdiagnostisch perspectief tot een gezamenlijke taal te komen.

Patric Driessen is muziektherapeut en in 2002 afgestudeerd aan de HAN te Nijmegen. Hij heeft de Master of Arts

Therapies in 2017 aan de Hogeschool Zuyd afgerond. In de periode van 2002-2012 was hij werkzaam bij VvGI te Venray/Venlo met diverse doelgroepen bij adolescenten en binnen de volwassenenpsychiatrie. Sinds 2012 is hij muziektherapeut binnen de verslavingszorg en leidinggevende voor de

afdeling Spezialtherapien KHG (Ergo- en Vaktherapie) bij de LVR-Klinik Bedburg- Hau (Duitsland). Hij heeft zich gespecialiseerd in de muziektherapeutische behandeling van mensen met een verslavingsproblematiek en persoonlijkheidsstoornissen in de psychiatrie. Patric werkt binnen de muziektherapie vanuit de theoretische kaders van de cognitieve gedragstherapie en de schema-gerichte therapie. Sinds 2020 is hij betrokken bij de herschrijving van de Generieke module Vaktherapie in nauwe samenwerking met de Akwa GGZ.

Lenette Raaijmakers is Register Speltherapeut en IMH-specialist (DAIMH) met een eigen praktijk voor zowel kinderen als volwassenen in Aarle-Rixtel. In 2008 heeft ze de Master Vaktherapieën aan de Hogeschool Zuyd afgerond en in 2017 de opleiding Infant Mental Health in Leuven. Binnen de NVVS en FVB is Lenette betrokken bij vakontwikkeling, o.a. in de (AKWA-GGZ) projectgroep Herziening Generieke Module Vaktherapie.

1.C

Help mijn Word-document is leeg!

Hoe verwoord ik mijn therapie, project of onderzoek?

Door Evelien Joosten en Hans Wouters

Academisch schrijven leer je vooral door te doen, maar met een aantal basisprincipes kun je een mooi begin maken. Tijdens deze

workshop staan we allereerst kort stil bij een aantal aandachtspunten bij het schrijven. Vervolgens gaan we aan de slag met een kort stuk tekst om bekende valkuilen in het schrijven eruit te filteren. Tot slot ga je zelf je eigen project, werk of onderzoek in 1 pakkende zin formuleren.

Dr. Hans Wouters is werkzaam als senior onderzoeker bij het lectoraat 'Vaktherapie bij Persoonlijkheids-

stoornissen' (HAN). Hij is psycholoog/methodoloog en heeft onderzoek gedaan naar innovatieve geheugentests, shared decision making, stoppen van ongeschikt geneesmiddelgebruik bij ouderen en zorgonderzoek binnen de ggz.

Dr. Evelien Joosten is werkzaam als hoofddocent binnen de master Vaktherapie (HAN) en wetenschapscoördinator

(ORO). Ze richt zich daarbij op praktijkgebonden onderzoek. Evelien is werkzaam geweest als psycholoog binnen de verslavingszorg en ggz. In 2009 is Evelien gepromoveerd op het thema Samen Beslissen (shared decision making).

1.D

Movement Matters

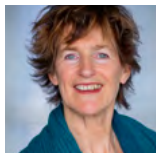
Hoe de beweging in vaktherapie dissociatie zichtbaar, voelbaar, hoorbaar én werkbaar maakt vanuit een neurowetenschappelijk perspectief

Door Inge Oosterveld en Ingrid Péntes
(Ingrid is online aanwezig)

Centraal in alle vaktherapeutische disciplines staan de handeling en ervaring. Hieraan liggen neurologische processen ten grondslag die op een niet-cognitief, onbewust niveau plaatsvinden. Deze worden uitgedrukt in de beweging van het lichaam. Binnen vaktherapie wordt de beweging zichtbaar, voelbaar en hoorbaar in de handeling, het product en de ervaring. Bij trauma zijn deze processen, en daarmee de beweging, verstoord. Ook in het geval van dissociatie als extreme vorm van immobilitatie. In deze workshop gaan we in op de neurologische processen die de beweging van de cliënt aansturen. En hoe juist het ervaringsgericht werken binnen vaktherapie ingang biedt om cliënten te helpen bewegen naar meer balans, zelfcompassie en adaptief vermogen. We integreren daarbij de polyvagale theorie van Porges met andere neurowetenschappelijke inzichten van onder andere Van der Kolk en Maté. We wisselen het aanreiken van kennis af met het zelf ervaren.

We adviseren deelnemers om ter voorbereiding het volgende filmpje te bekijken: Trauma and the Nervous System: A Polyvagal Perspective. Je kunt het vinden

op YouTube of via de volgende url: www.youtube.com/watch?v=ZdIQRxwT1I0&t=2s

Inge Oosterveld is danstherapeut (Ma), Laban bewegingsanalist (CMA), supervisor en als docent verbonden geweest aan de

opleidingen voor danstherapie. Ze heeft 30 jaar in de ggz gewerkt met als specialisatie traumaverwerking en is recent gestart met haar eigen praktijk. Ze heeft een passie voor het doorgeven van kennis op het gebied van bewegingsanalyse in relatie tot danstherapie en geeft hierin al jaren trainingen en lezingen. Hiernaast is ze bezig met haar film-/schrijfproject over danstherapie bij traumaverwerking.

Ingrid Pénzes is beeldend therapeut, geestelijk gezondheidswetenschapper en doctor in de sociale wetenschappen. Ze werkt

al meer dan 15 jaar op het snijvlak van onderwijs, praktijk en wetenschap op het gebied van vaktherapie, kunst en geestelijke gezondheid. Ze is gepromoveerd op de relatie tussen de beeldende kunstvorm en geestelijke gezondheid. Om deze kennis te vertalen naar de praktijk publiceerde ze in 2022 haar eerste boek en biedt ze scholing, begeleiding en assessment aan voor instellingen, bedrijven en professionals.

1.E

Hoogbegaafdheid in de praktijk

Van verwachting naar ervaring

Door Jolida van der Linden en Jeroen Ward

Hoogbegaafdheid: het klinkt zo mooi, maar het brengt ook zoveel met zich mee. Intens leven, met verwachtingen vanuit de maatschappij, de mensen om hen heen en vooral ook de eigen verwachtingen. De wereld komt intenser, complexer, sneller en gevoeliger binnen dan bij anderen. Hoe blijf je in verbinding, zonder jezelf te verliezen? Er is steeds meer theorie te vinden over hoogbegaafdheid, maar nog niet veel over hoogbegaafdheid binnen (vaktherapeutische) behandeling. De zijnskenmerken van een hoogbegaafd persoon zijn binnen de vaktherapie op een verdiepende, creërende, uitdagende en betekenisvolle manier te raken. Vanuit het ervaringsgerichte karakter wordt aanspraak gedaan op de rijke intense gevoelswereld, wat wordt gekoppeld aan de complexe snelle cognitieve vaardigheden. Binnen deze workshop delen wij onze ervaringen uit de praktijk. Onze visie over de zijnskenmerken, identiteit, autonomie en intensiteit. Wat is er nodig, hoe maak je contact en hoe vind je elkaar?

Jolida van der Linden is in 2016 afgestudeerd als beeldend therapeut en heeft sindsdien met zowel volwassenen als kind&

jeugd gewerkt. Jolida is nu werkzaam voor Dokter Bosman, kind & jeugd en

jongvolwassenen. Binnen haar werk merkt ze op wat het doet met cliënten als ze de hoogbegaafdheid ziet en kan meenemen binnen de behandeling.

Jeroen Ward is in 2014 afgestudeerd als drama-therapeut en heeft sindsdien gewerkt met kind & jeugd binnen het speciaal

middelbaar onderwijs en jeugdzorg. Jeroen werkt nu bij Stichting Feniks Ontwikkelingsbegeleiding. Een jeugdzorgorganisatie die (hoog)begaafde jongeren opvangt die uit het schoolsysteem zijn gevallen. Hierbinnen maakt hij veelal gebruik van de dramatherapeutische methodiek *Developmental Transformations*.

1.F

Neurosequentiële Model van Therapie (NMT)

Door Lena Bastian en Roland Verdouw

Menselijk gedrag en hersenontwikkeling zijn complexe processen. Het is een continu samenspel tussen genen en ervaringen, dat altijd plaatsvindt binnen de context van relaties. Wij zijn sociale – onderling afhankelijke – wezens. Onze overleving en gezondheid is afhankelijk van de mate waarin we relaties kunnen aangaan en behouden. De universele principes van hersenontwikkeling kunnen gebruikt worden om beter te begrijpen hoe deze ervaringen ons brein vormen en wat ervoor nodig is om kinderen tot liefdevolle, empathische en gezonde volwassenen te laten opgroeien.

Vooraf ervaringen in de (vroege) kindertijd zijn cruciaal, want goed of slecht: zij vormen het brein. In deze workshop zal een kort overzicht worden gegeven van de kernprincipes van hersenontwikkeling, specifiek worden ingezoomd op de effecten van trauma en verwaarlozing en waarom ritme, timing en relaties hierbij essentieel zijn. Ook zal worden belicht waarom we in het huidige onderwijs- en zorgsysteem vechten tegen onze biologie en welke keuzes juist onze grootste biologische gaven omarmen. Tot slot zal er een verbinding worden gelegd tussen de theorie van onze neurobiologie en de zorg voor gezinnen met behulp van het Neurosequentiële Model van Therapie (NMT).

Marleen Damink Goossen

Goossen is geregistreerd vaktherapeut Psychomotorische Kindertherapie en Master

Speltherapeut. Daarnaast is ze onder andere Kinderoefentherapeut Cesar, (Kinder-) Slaapoefentherapeut, Jeugd- en Gezinsprofessional en Therapeut Sensorische Informatieverwerking. Zij werkt als vrijgevestigde therapeut in eigen praktijk, Coöperatie Ervarend Wijs. Marleen is fase 1 geschoold in het NMT model. In haar werk past ze interventies, passend bij de principes van hersenontwikkeling, zo veel mogelijk toe.

Roland Verdouw is kindere- en jeugdpsychiater en werkzaam op het snijvlak van de jeugd-ggz en jeugdzorg met de focus op complexe traumatisering, verwaarlozing en hechtingsproblematiek. Sinds 2013 is hij verbonden aan het Neurosequential Network, waar hij met de toekenning van een Fancourt-studiebeurs zich certificeerde in het Neurosequentiële Model tot NMT-mentor. Samen met zijn collega's van TeamNEXT heeft hij als doel het verder implementeren van het Neurosequentiële Model binnen Nederland en Europa.

1.G + 2.G

Psychomotorische Systeemtherapie (PMST)

Door Gerald Riedstra en Marigje Schaap

Ben je als PMT-er geïnteresseerd in hoe de klachten van je cliënt(en) van invloed zijn op hun systeem (denk aan gezin, partner, bruzzen) en hoe de dynamiek van het systeem van invloed kan zijn op de klachten van je cliënt? Je wilt als therapeut breder kijken dan alleen de aangemelde cliënt? Dan is deze workshop wat voor jou. Gelukkig wordt het belang van het systemisch kijken breed onderkent in de hulpverlening. Toch wordt het systeem nog summier actief betrokken in verschillende settingen. En inderdaad, het vraagt wat van de hulpverlener om het georganiseerd te krijgen, om al die verschillende mensen met hun verschillende perspectieven recht te doen in de therapie en dat is inderdaad soms best complex en spannend. Vanuit onze

ervaring liggen hier juist kansen voor de vaktherapeut. De vaktherapeut is namelijk gespecialiseerd in het creëren van contexten waarin mensen zich uitgenodigd voelen om iets (anders) te doen. Als de context uitnodigend, laagdrempelig, speels of nieuwsgierigmakend is, heb je de basis gelegd om de drempel te verlagen voor het systeem om deel te nemen aan de therapie. Steeds meer PMT-ers gaan aan de slag met gezinnen. Er zijn goede ervaringen en er is vooral veel enthousiasme over hoe effectief het kan werken als je iemand uit het systeem van je cliënt uitnodigt. Daarom worden er ook op het gebied van onderzoek pogingen gedaan om de effectiviteit in beeld te brengen. In deze workshop nodigen we jullie uit om systeemtherapeutische principes te integreren in je vaktherapeutisch handelen.

Gerald Riedstra: 'Ik ben werkzaam bij SEIN als systeemtherapeut i.o. Dit combineer ik met een baan als docent op de bachelor en master PMT-opleiding aan Windesheim. In 2004 ben ik als PMT-er enthousiast geraakt door de combinatie van PMT en systeemtherapie.'

Marigje Schaap: 'Ik ben werkzaam bij 's HeerenLoo als PMT-er en systeemtherapeut i.o. Mijn cliënten en delen van systemen hebben een licht verstandelijke beperking.'

1.H + 2.B

VR Health Experience

De digitale therapieruimte voor de vaktherapeut

Door Suzanne Haeyen, Joep Kolijn en Nathalie Jans

De inzet van digitale middelen in de zorg is niet meer weg te denken. Ook vaktherapeuten ontwikkelen zich op dit domein. In deze workshop vertellen we je over de VR Health Experience, de digitale ruimte voor vaktherapie, over de twee onderzoeksprojecten (2020 t/m 2022) die we vanuit het lectoraat inmiddels hebben uitgevoerd én ook laten we je deze ruimte zelf ervaren. Onze eerste onderzoeksprojecten waren gericht op de ontwikkeling van de VR Health Experience. We deden ervaringen op over hoe hiermee te werken in vaktherapie. Deelnemers waren een heel aantal vaktherapeuten uit de praktijk. Deze projecten werden gefinancierd door ZonMW en KIEM/Regieorgaan SIA. De eerste resultaten laten zien dat het goed mogelijk is om ervaringsgericht te werken op afstand. En dat VR een interessante, innovatieve uitbreiding van mogelijkheden biedt aan vaktherapie. Kortom, een inspirerende workshop met een blik op de toekomst van vaktherapie!

Dr. **Suzanne Haeyen** is bijzonder lector Vaktherapie bij persoonlijkheidsstoornissen bij de HAN en inhoudelijk coördinator van de master Vaktherapie. Zij is beeldend therapeut/onderzoeker bij GGnet, 'Scelta, Expertisecentrum Persoonlijkheidsproblematiek' en voorzitter Vaktherapeuten Staf. Ze schreef diverse publicaties over vaktherapie en werkte mee aan de multidisciplinaire richtlijn en zorgstandaard voor persoonlijkheidsstoornissen.

Joep Kolijn (MA) is docent psychomotorisch therapie en technologie bij de HAN. Daarnaast werkt hij een dag per week als zelfstan-

dig psychomotoor therapeut met kinderen, jongeren en gezinnen. Hij werkte jarenlang in de forensische therapie, was founder van het eLab van GGzE en is als autodidact pionier en aanjager van het gebruik van technologie binnen vaktherapie.

Nathalie Jans (MA) is junior onderzoeker bij de lector Vaktherapie bij persoonlijkheidsstoornissen bij de HAN. Daarnaast is zij PhD-student bij Karakter voor het ontwikkelen van een vroeginterventie voor PMT bij peuters met emotieregulatieproblematiek.

1.I + 2.D

Zorg voor de Allerkleinsten

De rol van vaktherapie binnen de neonatologie

Door Janneke Oldengarm en Anne-Greet Ravensbergen

Zowel in als buiten Nederland wordt muziektherapie langzaamaan steeds meer ingezet om zorg te dragen voor de allerkleinste en ziekste pasgeborenen. Binnen deze workshop zal de focus gelegd worden op het werken als muziektherapeut binnen deze praktijk, op een aantal onderzoeken uitgevoerd door het UMCG, en zetten we je daarnaast graag aan het denken over de mogelijkheden met betrekking tot je eigen vaktherapeutische discipline. Immers is niet alleen zorg voor de pasgeborene van belang voor de ontwikkeling, maar ook het systeem om hen heen – zowel gedurende de opname als tijdens het proces hierna. Een ziekenhuisopname is namelijk vaak ingrijpend voor het hele gezin. Hoe kan vaktherapie dan ook een rol spelen in het ondersteunen van deze pasgeborenen en hun naasten? Laten we onze blik samen verreiken en onze handen ineenslaan binnen deze workshop!

Janneke Oldengarm (BA, NMT, MA i.o.) is muziektherapeut op de Neonatologie IC van het UMCG en specialiseert zich in onderzoek

met deze doelgroep binnen de Master of Music Therapy bij ArtEZ. Ze heeft ervaring met kinderen en jongeren met fysieke en/of mentale beperkingen en focust zich op family-centred care.

Anne-Greet

Ravensbergen is sinds 2018 muziektherapeut op de Neonatologie IC van het UMCG en NICU grandpa-

rent in Nederland. Zij heeft muziektherapie op deze afdeling opgezet en specialiseert zich in het werken met kinderen jonger dan 30 weken en minder dan 1000 gram en hun ouders.

1.J + 2.F

De morele houding in vaktherapie

Door Stéphanie van der Corput en Wouter Jaspars

In de workshop 'De morele houding in vaktherapie' staan we met de deelnemers stil bij de essentie van ethiek in het vaktherapeutisch handelen. Vanuit een gevoeligheid voor ethische vraagstukken gaan we met casuïstiek van de deelnemers aan de slag. Het doel is het her- en erkennen van de morele vraag en hoe daarbij stil te staan in de praktijk.

Vorbereiding: we nodigen alle deelnemers uit om een casus uit de eigen praktijk mee te nemen. Sta hierin stil bij wat voor jou 'schuurt' of 'schuurde' in deze situatie; wat deed jou doen vertwijfelen over het handelen?

Stèphanie van der Corput

is docent, supervisor en begeleidingskundige/organisatiebegeleider i.o. aan de hogeschool

InHolland, opleiding Sociaal Werk. Van oorsprong is zij vaktherapeut dans- en beweging en ethicus; met expertise in het gedachtegoed van zorgethiek en humanistiek, zingeving en levensbeschouwing. Zij houdt zich veel bezig met het lichaam als belangrijke 'raadgever' voor goed handelen. Zij heeft interesse in (politiek) ethische kwesties over sociale ongelijkheid en menselijke waardigheid.

Wouter Jaspar is docent en onderzoeker aan de hogeschool Inholland, opleiding Sociaal Werk. Zijn achtergrond ligt in

de filosofische antropologie en hij heeft bijzondere interesse voor de invloed van technologie op zorg en welzijn. In het onderwijs gaat hij met studenten op zoek naar de normatieve grenzen van de praktijk van het sociaal werk.

2.A

Hoogbegaafde kinderen in de behandelkamer: wat betekent dit voor de vaktherapeut

Door Moniek Coorn-Baaij en Sifra Bastmeijer

In deze workshop staan we stil bij wat hoogbegaafdheid is. Hoogbegaafdheid is een veel gebruikte term in het onderwijs en bij ouders, maar wat is het precies? Wanneer mag er van hoogbegaafdheid gesproken worden? We nemen de workshopdeelnemer mee in de theoretische onderbouwing en de recentste wetenschappelijke inzichten. Maar nog belangrijker willen we de workshopdeelnemer laten ervaren hoe een kind met hoogbegaafdheid de wereld ervaart. Hoe gaat dit anders dan bij niet-hoogbegaafde kinderen? En wat hebben deze kinderen dan nodig in hun therapie? Wij lichten kernthema's als eigen autonomie en regie, ongeacht leeftijd van het kind, uit. Hoe laveer je hier als vaktherapeut doorheen? Hoe kun je voldoende vertrouwen op je basishouding van client centerend werken?

Meike Nieuwland-Schreiber is werkzaam als GZ-psycholoog in een vrijgevestigde praktijk binnen de Basis en

Specialistische ggz. 'Ik ben mijn werkzame leven als psycholoog gestart in een speltherapeutische praktijk met een specialisatie op hoogbegaafdheid. Ik heb kinderen met hoogbegaafdheid altijd een interessante doelgroep gevonden. Mijn ervaring is dat er

binnen de ggz op diverse manieren naar deze kinderen gekeken wordt. Binnen mijn eigen team merk ik gelukkig dat de kennis toeneemt, waardoor het steeds beter lukt deze kinderen goed in beeld te krijgen en hen - in samenwerking met ouders, scholen en andere betrokkenen - de hulp te bieden die ze nodig hebben.'

Sifra Bastmeijer is sinds 2013 vrijgevestigd speltherapeut in Woerden, nazo'nachtjaaralsgedrags-wetenschapper gewerkt te

hebben. 'Elke dag verbaas ik me weer over de wijsheid, veerkracht en (vaak onbewuste) kennis van de kinderen. Ik leer minstens zoveel van hen als zij van mij. In 2019/2020 mocht ik een jaar voorzitter zijn van de NVVS, waar ik met veel plezier op terugkijk. Een hoogbegaafd kind in de spelkamer vraagt van de speltherapeut een hoge mate van alertheid en overzicht in het 'meepuzzelen' aan de mogelijke oplossing van de hulpvraag. Juist dát maakt het werken met deze kinderen zo interessant.'

2.C

Vaktherapie voor vluchtelingen (lezing)

De rol van het FVB-Kennisnetwerk

Door Esther Koster en Renny Polstra

Elke dag nemen mensen over de hele wereld de vaak moeilijke beslissing om huis en haard te verlaten op zoek naar een veiliger en beter leven. Wie zijn zij? Wat brengen ze? En wanneer zijn wij,

vaktherapeuten, van betekenis in hun leven? Als kennisnetwerk voor vaktherapeuten die met vluchtelingen en statushouders werken geven we een impressie van onderzoek naar de doelgroep en tips voor de praktijk.

Esther Koster is beeldend therapeut voor vluchtelingenkinderen van 4 tot 14 jaar. Na het opzetten van beeldende therapie op een AZC-school in Noord-Holland werkt zij nu op verschillende basisscholen en in het speciaal onderwijs. Esther is co-schrijver van 'Wereldreizigers', een programma van Pharos.

Renny Polstra is van huis uit verpleegkundige en dramatherapeut. De master Vaktherapie heeft zij afgerond in 2022. Zij werkte in de zorg en in het onderwijs. Momenteel werkt ze bij Sense Noord-Nederland met voornamelijk niet-westerse migranten die seksuele gezondheid bespreekbaar willen maken.

Esther Koster en Renny Polstra maken deel uit van de kerngroep van de KNNK (FVB Kennisnetwerk Nieuwkomers).

2.E

Van confusie naar compositie

De 'state of art' in dans- en dramatherapie voor mensen met een persoonlijkheidsstoornis

Door Emilia de Gruijter en
Simone Kleinlooh

Op basis van ervaringen van cliënten, vaktherapeuten en onderzoek ervaren deelnemers aan den lijve de werkende factoren van drama- en danstherapie voor cliënten met een persoonlijkheidsstoornis. Uit onderzoek in danstherapie blijkt dat met name zelfregulatie, interpersoonlijk functioneren en cognitie cruciale thema's zijn om aandacht aan te besteden voor deze doelgroep. Vormgeving in dans kan hierbij cliënten helpen (weer) toegang te krijgen tot het eigen zelf creërend vermogen, autonomie en zingeving. Onderzoek in dramatherapie toont aan dat cliënten blijvend effect ervaren door (uit) te spelen. De workshopleiders bieden een werkvorm aan die deelnemers uitdaagt een brug te slaan tussen spontaniteit en het eigen vormgevingsvermogen waarbij plezierbeleving, improvisatie, interactie, repetitie en reflectie een belangrijke rol innemen. In het laatste deel van de workshop worden resultaten uit recent onderzoek in dans- en dramatherapie kort gepresenteerd en is er ruimte voor vragen.

Emilia de Gruijter heeft meer dan 30 jaar ervaring als dramatherapeut. Eerst werkte ze in de volwas-

senpsychiatrie en daarna, via een internaat met jongeren en een cluster 4 school, 15 jaar bij de GGZ-jeugdzorg. Dit combineerde ze met een eigen praktijk en binnen de HAN als supervisor en docent. Nu werkt ze in eigen praktijk met kinderen en volwassenen, relaties- en gezinstherapie en geeft ze les en supervisie binnen de bachelor en de master vaktherapie. Als docent-onderzoeker heeft ze onderzoek gedaan naar de werkzame factoren van dramatherapie bij mensen met een persoonlijkheidsstoornis.

Na een carrière als danseres en dansdocente is **Simone Kleinlooh** nu ruim 25 jaar werkzaam als danstherapeut in binnen-

en buitenland met een focus op trauma, depressie en persoonlijkheidsproblematiek bij volwassenen. Simone is programmameder van en docent aan de master Dance Therapy, Master of Arts Therapies, Codarts in Rotterdam. In haar eigen privépraktijk geeft ze supervisie en danstherapie. Als PhD-kandidaat/onderzoeker richt ze zich op danstherapie met cliënten met een persoonlijkheidsstoornis.

Master of Music Therapy

passionate about music, sciences and health

- accredited by the NVAO
- 1-year full-time on campus or 2-years part-time in hybrid format
- embedded in the ArtEZ Conservatory
- entirely taught in English

Do you wish to pursue a Master's degree in music therapy? Are you looking for an inspiring, international and innovative environment to further develop your clinical musicianship through research? Then we are looking for you!

The accredited Master of Music Therapy at ArtEZ University of the Arts highlights the (neuro)scientific evidence, creative, personalized, and culturally sensitive application of music therapy.

The programme meets the national and international standards of a Master's level and is part of the solid and recognized Music Therapy department at ArtEZ, consisting of a highly experienced faculty, a professorship and the nr. 1 ranked Bachelor in music therapy in the Netherlands.

ArtEZ University of the Arts

↓
Visit:
artez.nl/mastermusictherapy

SCAN QR FOR MORE INFO

CODARTS

Master Programmes
Dance Movement Therapy
& Music Therapy

WORD MASTER IN VAKTHERAPIE!

Duik dieper in jouw vak. Leer jezelf profileren als vaktherapeut en onderzoek waarom jouw interventies werken. Zo blijf jij jouw vak innoveren. Of je nu vaktherapeut bent in de richting drama, dans, muziek, spel, beeldende of psychomotorische therapie.

LAAT ZIEN DAT JE VAK WERKT!

Heb je een Bachelor Vaktherapie? Dan kan je door met de Master Vaktherapie. Meteen na je bachelor of als je al even in het vak zit.

- Start: september 2023
- Duur: 2 jaar, deeltijd
- Accreditatie: NVAO
- Vereiste: minimaal 8 uur per week vaktherapeutisch werkzaam

Geen tijd of zin om de hele master te volgen? Kies voor een losse module Vakverdieping!

KOM NAAR ONZE STAND

Master Vaktherapie, iets voor jou? Kom naar onze stand, dan praten we verder! Laat je inspireren door de workshops van HAN-lector Suzanne Haeijen, docent Joep Kolijn en alumni Patric Driessen en Laura Zwinkels.

OPEN AVOND 7 JUNI

Kom kennismaken met de Master Vaktherapie op de HAN. Meld je aan, of vraag een adviesgesprek aan.

(024) 353 05 00

master.vaktherapie@han.nl | han.nl/mvt

**DE ENIGE
VAKTHERAPIEBREDE
MASTER IN NEDERLAND**

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

OVER DE FVB

We zijn een netwerk van vaktherapeutische beroepsverenigingen. FVB staat voor Federatie Vaktherapeutische Beroepen. Er zijn zeven verenigingen bij ons aangesloten: de Nederlandse Verenigingen voor/van

- Beeldende Therapie
- Danstherapie
- Dramatherapie
- Muziektherapie
- Psychomotorische Therapie en
- Psychomotorische Kindertherapie
- Speltherapeuten

Als FVB maken we ons sterk voor een goede positionering van het vak en de vaktherapeutische professionals op landelijk en regionaal/lokaal niveau.

Nog geen lid van jouw beroepsvereniging? Kijk dan op fvb.vaktherapie.nl/lid-worden voor meer informatie.

Meer weten over de FVB?
Ga dan naar fvb.vaktherapie.nl.

Met dank aan de Congrescommissie:

Marie Louise Gilcher (NVDAT)
Nathalie Jans (NVPMT)
Yasmijn Levolger (NVDT)
Ellen Middelveld/ Thelma Stigter (NVVS)
Ilse Rijke-Huisman (NVBT)
Gerben Roefs / Maaïke van Swambagt (NVvMT)
Liesbeth Verhoef (NVPMKT)
Martin Hoogvliet (voorzitter)

Colofon

FVB
Fivelingo 253
3524 BN UTRECHT

fvb.vaktherapie.nl

Federatie Vaktherapeutische Beroepen

